

BEWUSTZIJN EN WERKELIJK LEVEN

3 juli 1959

Goedenavond, vrienden.

Wij zijn niet alwetend, of onfeilbaar.

Vanavond krijgen wij dan als onderwerp: Bewustzijn en werkelijk leven. (opgegeven uit de zaal)

Wat moeten wij onder werkelijk leven verstaan? Per slot van rekening: alles leeft werkelijk, of de hele wereld moet een nachtmerrie zijn. Daarom ben ik zo vrij de steller een kleine verandering voor te stellen en te spreken over:

HET LEVEN IN WERKELIJKHEID

De werkelijkheid is de Goddelijke kracht die het totaal van de kosmos beheerst. De kosmos is volledig harmonisch en evenwichtig. Zij kent goed noch kwaad, zij is volmaakt en een weerspiegeling van de Goddelijke scheppingswil te allen tijde. In deze werkelijkheid bestaat geen tijd, tenminste niet zoals men die op aarde of in sommige sferen meent te kennen. De werkelijkheid is eeuwig, onveranderlijk en één. Er bestaan niet méér werkelijkheden: er is één realiteit die gelijktijdig een openbaring van God is. U zult begrijpen dat, wanneer wij in die werkelijkheid leven, wij ons ervan bewust moeten zijn. Dus dit leven in werkelijkheid kan eerst bereikt worden, wanneer het bewustzijn ver genoeg is gevorderd om te komen tot een accepteren van het totaal van de Goddelijke waarden.

Nu de vraag: wat is bewustzijn? Wij verstaan onder bewustzijn de erkende relatie tussen het erkende deel van het Ik en al hetgeen in de omwereld kan worden waargenomen. Er zijn heel veel dingen rond u, waar u misschien helemaal niets van merkt. Laten wij zeggen dat ik als geest ergens bij u op bezoek kom. U bent niet sensitief, dan bent u zich helemaal niet bewust van mijn aanwezigheid. Maar wanneer ik bewust genoeg ben, ben ik mij van uw aanwezigheid, uw handelingen, daden en gedachten wel bewust, zodat het bewustzijn een bepaald vlak van beleven bepaalt. Je kunt je voorstellen dat iemand die doof, stom en blind is, betrekkelijk weinig van de wereld weet. De tastzin geeft hem de mogelijkheid om veel van de wereld te erkennen, maar er zijn zo onnoemelijk veel dingen die hij mist, dat elke voorstelling, die hij van de wereld heeft, uiteindelijk maar een droom is, het is niet reëel. Iemand, die spreken kan en dus niet ook doof is, die doofheid kan overwinnen, zal ongetwijfeld wat meer contact met zijn omgeving hebben. Hij zal menen dat dit dé wereld is, maar ook hem ontgaat onnoemelijk veel. Zo kun je verder gaan. Een mens die blind is, ziet niet. Hij kan voorstellingen hebben. Hij kan misschien vroeger gezien hebben, maar hij zal zich de latere ontwikkeling niet helemaal meer kunnen realiseren. Wanneer hij altijd gebouwen heeft gezien in de stijl van 1900, dan zal het hem erg moeilijk zijn zich een modern bouwwerk voor te stellen. Het is dus duidelijk dat bepaalde delen van die wereld, die voor u werkelijk is, voor anderen weg kan vallen.

Het standpunt dat wij dus hier moeten verdedigen, is: wanneer je leeft als mens, heb je geen volledig bewustzijn. Er bestaat ook in je eigen en stoffelijke wereld zeer veel wat je niet waarneemt, waarvoor je ongevoelig bent, wat je je niet voor kunt stellen, ofschoon je de werkingen ervan wel kunt ondergaan. Daar hebben wij het beginpunt. Wij hebben de twee delen van ons onderwerp tegenover elkaar gesteld, door ze te definiëren.

Ik heb maar een beperkt bewustzijn. Hoe ver kan ik dan in die werkelijkheid leven? Het antwoord lijkt mij betrekkelijk eenvoudig. Wij moeten proberen door onze eigen gedachten en reacties niets te vertekenen van datgene wat rond ons gebeurt, en zoveel ons ook van ons eigen wezen, ons eigen bestaan, reëel bewust te zijn. Dat is natuurlijk wel erg moeilijk, omdat je je niet altijd in het standpunt van een ander kunt indenken en omdat de waarderingen die je voor de wereld hebt, van de ander verschillen. Laat ons niet vergeten dat heel veel op de wereld een schijn is. Een illusie die door mensen is geschapen. Wanneer die illusies door ons gekend worden

voor wat zij zijn, wanneer wij erkennen wat voor ons werkelijk belangrijk is en de rest een beetje opzij kunnen leggen, zijn wij al een heel eind verder gekomen. Want dat deel dat wij dan ervaren, is althans een deel van de werkelijkheid. Wij leven dan dus - zij het nog ten volle - in werkelijkheid. En niet meer in maya, begoocheling. Hoe verder wij doordringen in onszelf, hoe groter de kennis die wij van onszelf verwerven, hoe meer zich het Goddelijke - of de werkelijkheid, zo u wilt - gaat openbaren voor ons in ons eigen bestaan en op dit ogenblik.

Het is duidelijk dat die werkelijkheid waarin wij leven, aan voortdurende wijziging onderhevig is. Zelfs wanneer wij alle schijn terzijde stellen, wanneer wij met een perfecte en ideale zelfkennis, steeds weer ons realiseren wat zich rond ons afspeelt en waarom wij zo zijn, of reageren, dan nog zijn er steeds onbekende factoren. Hoe groter de zelfkennis, hoe sneller, maar ook hoe zuiverder de uitbreiding van ons bewustzijn. De uitbreiding van ons bewustzijn brengt met zich mee: een steeds sterker erkennen van God, van werkelijkheid. Zo ontstaat er een band die tussen de Goddelijke kracht en onszelf wordt gevlochten. Deze band wordt gerealiseerd door dat deel van ons wezen, dat volledig eerlijk en waar is.

U kunt proberen eerlijk te zijn in de wereld, maar ik ben bang, dat u er zeer weinig in zult slagen, althans 10% van de tijd werkelijk eerlijk te zijn. Niet omdat u oneerlijk bent, maar eenvoudig, omdat u niet wilt, of durft, er voor uitkomen wat u werkelijk denkt en meent. Zolang als wij met de leugen, althans de vertroebeling van de waarheid, hanteren en werken, verwijderen wij ons van het werkelijke leven. Dan scheppen wij een schijn en illusie, waaraan wij, ondanks ons eigen zoeken misschien en onze eigen instelling, toch deel moeten hebben. Je moet toch al heel ver gevorderd zijn, wanneer je het leven als een komediespel kunt zien en jezelf helemaal op een afstand houden. Je wordt door je eigen leugens en verklaringen beïnvloed. Dat heeft Emile Coué al bewezen. Het resultaat is dus, dat wij met een betrekkelijk klein deel van ons wezen tot God kunnen komen. Wij staan dan in een realiteit en kunnen alle krachten die in die gekende realiteit bestaan, voor ons zelf gebruiken. Daaruit kunnen wij de kracht putten om mensen te genezen, om de toekomst te voorspellen, of in het verleden te zien. Daaruit kunnen wij alle gevoeligheid putten om waarheid te openbaren en werkingen te doorzien.

Zelfs dat echter doen wij meestal niet. Het leven in werkelijkheid brengt consequenties met zich mee, waar de doorsneemens en ook een groot gedeelte van de geest bang voor is. Wij geloven allemaal graag dat wij bewuster moeten worden. Wij werken allemaal aan onze bewustwording. Maar één ding vragen wij dan toch boven alles, dat wij de illusie omtrent onze eigen persoonlijkheid mogen handhaven; dat wij, zo wij omtrent onszelf een eerlijk oordeel vellen, toch ons t.o.v. de buitenwereld ons voordoen als iets, wat wij niet zijn. Daardoor wijzen wij dus realiteit af, vrienden. De beide punten tegenover elkaar stellen, is eigenlijk een beetje dwaas. Je zou ze moeten zien als een verlengstuk van elkaar. Bewustzijn bepaalt het vermogen om in werkelijkheid te leven. Het leven in werkelijkheid betekent de zuiverheid van bewustzijn en dus de zuivere, directe Goddelijke bewustwording, die dan in de mens wordt tot openbaring.

U weet natuurlijk allemaal, dat sommige mensen visioenen hebben. Soms heel eigenaardige. "Toen ik vannacht op mijn bed lag, werd ik wakker door een groot licht en kwam de Here Jezus binnen marcheren met al zijn apostelen." Dan vraag ik mij altijd af, is dat een beleefdheidsvisite geweest? "Ik heb een hele wereld in ondergang gezien." Dergelijke visioenen wil ik niet zien als een openbaring. Een openbaring is iets anders. Een openbaring is het in jezelf op onverklaarbare wijze plotseling begrijpen van een Goddelijke wet, een Goddelijke waarheid. Al het andere wordt bijkomstig. Wanneer die openbaring plaats vindt, is zij een realisatie van werkelijkheid. En God openbaart Zich voortdurend voor een ieder die in staat is om Hem te begrijpen. De Goddelijke wetten zijn zo zuiver kenbaar, wanneer je door de sluier van schijn heen ziet, dat het haast niet anders kan, of je moet de werkelijkheid steeds steviger in jezelf zien groeien tot een volmaakt harmonisch bouwwerk. Er zijn echter zoveel bezwaren tegen in te brengen, dat de doorsneemens, ofwel die weg niet volgen kan, dan wel volgens zijn eigen overtuiging en die van zijn medemensen asociaal wordt.

Heeft de mens het recht ter wille van zijn bewustwording en het leven in de werkelijkheid zijn medemensen op te offeren aan zijn idee van Goddelijke wetten? Op het ogenblik dat een mens, om deze weg der werkelijkheid te volgen, anderen moet kwetsen, is zijn bewustzijn zozeer

onvolledig, dat hij niet de grote wetheid van eenheid begrijpt die alles ontwapent. Hij zal daardoor zelf in een valse verhouding komen te staan t.o.v. het Goddelijke en als resultaat, door lijden, nood, verlies en teleurstelling, moeten komen tot een praktisch uitoefenen van de naastenliefde. Dit met een behoud van alle werkelijkheid, zoverre deze uitgedrukt kan worden. Het lijkt mij niet noodzakelijk, om de Goddelijke werkelijkheid waarin je leeft, zonder meer aan een ieder te openbaren. Een enthousiast voetballer die probeert een baby van 6 maanden te leren voetballen verklaart u voor gek, nietwaar? Toch zijn er heel veel mensen die, getroffen door iets van het Goddelijke Licht, proberen de waarheid van dit Licht op anderen te richten, die - qua bewustzijn en ontwikkeling - niet veel meer zijn dan een baby.

Er zijn mensen die hun eigen inzichten omtrent goddelijke wetten, noodzaken en verplichtingen, zo sterk in zich dragen, dat zij deze aan anderen willen opleggen. Zij menen een aanvaarding van hun weten als een recht van anderen te mogen eisen. Zij wensen dat alle anderen zich zullen houden aan hun concept. Zij vergeten daarbij, dat hun bewustzijn en vermogen om de goddelijke werkelijkheid te realiseren, niet parallel hoeft te lopen met de ontwikkeling van anderen. Ik zou dan ook willen stellen, dat het voor elke mens met een redelijk bewustzijn, die streeft naar een leven in de goddelijke werkelijkheid, noodzakelijk is, om in de eerste en voornaamste plaats een dienende functie in te nemen t.o.v. de mensheid. Verder, dat deze dienende functie niet beperkt of bepaald mag worden - op enigerlei wijze - door geloof, voorkeur, huidskleur en dergelijke. Zij moet dus inderdaad universeel zijn.

Verder meen ik, dat een ieder die op een dergelijke wijze dienende in zijn leven tracht te komen tot een groter bewustzijn van God en een beter aanvaarden van de werkelijkheid, in zich verplicht zal zijn, al degenen te helpen en bij te staan, die volgens zijn bewustzijn en weten op dat ogenblik zijn hulp werkelijk en feitelijk behoeven. Dit houdt dus in, vrienden, dat het hooggestemde, waarmee wij zo-even begonnen zijn, althans ten dele theorie blijft.

Ik meen dat het voor de doorsnee mens niet is weggelegd de totale goddelijke werkelijkheid te erkennen. De doorsnee mens mag blij zijn, wanneer hij een enkele openbaring krijgt van werkelijkheid gedurende een enkel ogenblik van zijn leven. De doorsnee mens mag dankbaar zijn, wanneer voor een enkel ogenblik iets van die grote én goddelijke kracht rond hem hanteerbaar wordt, wanneer hij een schim ziet van de werkelijkheid die verborgen ligt achter de sluiers van waan. Eisen stellen aan die mensheid kan ons niet helpen. Dit betekent, dat, zolang wij met die mensheid bezig zijn, of onder die mensheid leven, wij verplicht zullen zijn de normen van die mensheid mede te accepteren. Ons erkennen van een grotere werkelijkheid zal dan ten hoogste tot uiting komen door een ons terug houden van bepaalde algemeen gangbare gebruiken en een ons langzaam en onmerkbaar onttrekken aan verplichtingen die niet noodzakelijk zijn.

Wij zullen verder heel goed moeten opletten, dat wij ondanks onze goede wil de minder bewuste mensheid niet toch nog dwingen onze weg te volgen. Op het ogenblik dat een bereikt peil van bewustzijn en kennen der goddelijke werkelijkheid leidt tot het dwingen van anderen, is m.i. een grote misdaad gebeurd die op het ik terugslaat. Men heeft dan immers gepoogd, geestelijk niet rijpen, geestelijk nog niet volwassenen in een wereld binnen te voeren, die voor hen alleen nog maar een grotere en wredere waan kan worden. In deze gevallen wordt de waarheid die u voor uzelf gevonden hebt, een misleiding voor een ander.

Mijn conclusie moet dus luiden: Wanneer ons bewustzijn groot genoeg is, kunnen wij althans een deel van de goddelijke werkelijkheid ervaren. Wij zullen daarin moeten leven zo goed als wij kunnen. Maar wij zullen steeds weer moeten trachten, vooral de waarheid der dingen te zien, zoals zij in God bestaan, en niet zoals wij ze zouden wensen. Daarnaast is het dan onze taak de anderen in hun illusies en waan niet te ontgoochelen, hun leven niet te breken, maar door ons streven ook voor hen de groei van bewustzijn mogelijk te maken, waardoor ook zij zullen kunnen leren begrijpen, waarom wij denken zoals wij denken en zijn, zoals wij zijn. Uiteindelijk zullen immers ook zij zien, dat achter de schijn der wereld, ook rond hen de grote goddelijke en enige waarheid bestaat. En nu wacht ik op uw reacties.

Vraag: Krijgt men met de vergroting van bewustzijn ook niet het inzicht hoe men tegenover anderen moet handelen?

Antwoord: Dit betwijfel ik, zolang u tenminste bestaat in de menselijke vorm. Wanneer je in de stof leeft, leef je in een lichaam dat zekere eigenschappen en kwaliteiten bezit, terwijl het bewustzijn ervan gevormd wordt door reeksen van stoffelijke ervaringen. Ook erfelijke eigenschappen hebben hun invloed. Zowel het redelijk denken als de instinctieve reacties zijn dus wel in de eerste plaats op stoffelijke waarden gebaseerd. Hierbij zal het geestelijk ervaren en het geestelijk gerealiseerde niet altijd een overwegende invloed hebben. Ik meen dan ook dat uw handelen tegenover anderen zoals het aanvoeld wordt in de meeste gevallen een samenvatting van al deze waarden zal zijn, een soort compromis, waarbij zowel het geestelijk begeerde als de stoffelijke begeerte langzaam maar zeker trachten tot een eenheid te komen. Dit schept echter onzekerheden. Ik meen dan ook, dat het juist voor degenen die geestelijk verder gekomen zijn, wel zeer noodzakelijk is, heel ernstig na te denken over hetgeen zij als juist menen aan te voelen, terwijl men zich tevens af moet vragen wat die voor anderen zou kunnen betekenen. Eerst dan zullen zij de grote wetten van eenheid werkelijk leren beseffen en door een modificatie van hun oorspronkelijk inspiratief gedrag, kunnen komen tot een juist handelen ten opzichte van God, de medemens en zichzelf.

Vraag: Is in deze zin de menselijke rechtspraak niet wreed, waar men de mensen vaak dingen voor de voeten gooit en hen veroordeelt, terwijl zij niet in staat zijn aan de eisen van de wereld te voldoen?

Antwoord: Het is mij onmogelijk, ook maar enige relatie te ontdekken tussen de menselijke rechtspraak en het Goddelijk Recht. De menselijke rechtspraak en rechtspleging is gebaseerd op het nut der massa. En wel volgens het oordeel van een bepaalde maatschappelijke vorm, zoals deze op een bepaald ogenblik bestaat. D.w.z., dat de wet in de meeste gevallen zal trachten te beletten dat een bepaalde vooruitgang wordt gemaakt, omdat zij achterblijft bij de bereikte vorm van beschaving.

Als voorbeeld: Wist u, dat in bepaalde plaatsen in Engeland nog steeds de gemeentelijke verordening bestaat, dat een door een motor voortbewogen voertuig - een auto bv. - zich niet met grotere snelheid dan 5 km. per uur mag voortbewegen binnen de gemeente, en dan nog moet worden voorafgegaan door een man, die overdag een rode vlag, 's avonds een rode lantaarn draagt? U meent dat dit onzin is, een curiositeit? Neen, het is een typische uiting van de werking bij wetten. De wet wordt vastgelegd op een ogenblik dat zij de meerderheid redelijk schijnt. Nu gaat men die wet steeds weer anders interpreteren, om te voorkomen dat zij te scherp in tegenspraak raakt met de gangbare opvattingen in een bepaalde tijd. De wet wordt dus in feite steeds een weinig veranderd, of, wanneer dat gemakkelijker is, geheel vergeten. Maar die wet kan nooit een uitdrukking zijn van enig goddelijk recht. Zij is de uitdrukking der opvattingen van een meer volmaakte maatschappij, die nu eens beheerst zal worden door een deel der massa, dan weer door enkele personen, dan weer door bepaalde standen

Als regel kan worden gesteld, dat elke machthebber door het materiële recht, tracht zijn eigen positie te versterken en te handhaven, om zo voor zich de meest gunstige levenscondities te scheppen. Indien u dit niet wilt geloven moet u maar eens zien naar wat er op het ogenblik in Indonesië gebeurt. Daar kunt u een wel zeer sprekend voorbeeld hiervan zien. Is u dit niet voldoende, bestudeert u dan de Nederlandse wetgeving eens en zie daarbij de wijze waarop de geest van de grondwet omzeild werd in 1923 - 1937-38 - 1946-47 en het jaar 1951. In die jaren heeft men werkelijk in de Wetgeving reeds vastgelegd recht van mensen en ook verantwoordelijkheden van bepaalde groepen, omzeild. De rechtspraak is dan ook een in feite slechts op de verdediging van een bepaalde toestand gebaseerde reeks van gebruiken. Zij zal altijd blijven berusten op de door het gemiddelde der massa nog juist aanvaardbare beperkingen geven van gedrag en vrijheid. Al wie aan deze wetten en de eisen daarin vervat niet tegemoet kan komen, moet veroordeeld worden, omdat hij een stoornis in de loop der maatschappelijke verhoudingen betekent en men dit nu eenmaal niet kan dulden. Van Goddelijk recht of zelfs maar werkelijke rechtvaardigheid is hier dan ook zelden of nooit sprake.

Men tracht wel zo rechtvaardig mogelijk te zijn, maar zal hierbij steeds weer worden geleid door de belangen van de sterkste. Er is dus bij de beschouwing minder sprake van recht of onrecht in absolute zin, dan wel van een eenvoudige drang tot zelfhandhaving in de maatschappij.

Van onrechtvaardigheid in juridische zin kan alleen sprake zijn, wanneer men voor een begane daad een zwaardere straf oplegt dan door de gekende norm der jurisprudentie wordt aangegeven. Van een onrecht dat tegen de wet zelf ingaat kunnen wij pas dan spreken, wanneer men een schuldige vrijspreekt, bewust een onschuldige veroordeelt, dan wel een grote straf oplegt - ongeacht de gebruikte voorwendsels daarbij veelal gebruikt - dan wordt aangegeven en toegestaan door het wetboek van strafrecht. Daarnaast zullen toevalsfactoren grote invloed kunnen hebben. Wanneer de rechter een goed humeur heeft, evenals de officier, dan gaat het gemoedelijker, wat de beklaagde weleens een paar maanden straftijd kan schelen. Een verbitterd mens als officier zal vaak hogere straffen eisen en door weten te drijven, terwijl ook de eigen relatie met het misdrijf op de rechter natuurlijk invloed heeft. Een rechter-voetganger zal een automobilist sneller veroordelen dan een rechter- automobilist. Maar dat alles is geen onrecht in juridische zin. Wanneer u iets misdoet, dan kunt u weten dat daar bv. maximaal 2 jaar op staat. Wanneer u die straf dan krijgt - zelfs wanneer u bv. niet wilde stelen, maar alleen inbrak om uw sigaret aan te steken - dan hebt u geen enkele reden tot klagen. U hebt de daad gesteld en draagt nu de gevolgen die staan op het ingaan tegen de opvattingen van de maatschappij.

Misschien zult u zeggen dat u die wetten niet kende. Dat is mogelijk. Maar als lid van de gemeenschap zult u in ernstiger gevallen zeker wel weten wat is toegestaan en wat zeer zeker verboden is. Wanneer u ooit tegen een landswet ingaat, zou ik u dan ook zeker de raad willen geven, nooit op een mogelijke rechtvaardiging daarvan, zelfs door een goddelijke opdracht, te rekenen. En vindt u een misdaad werkelijk noodzakelijk? Vraag dan eerst eens aan een handige advocaat, hoeveel dat kosten kan, reken met het maximum en het valt het u haast altijd mee. Met dat laatste hoop ik overigens meteen even aangeduid te hebben, hoe vaak de menselijke rechtspleging in feite een satire is op het werkelijke recht.

Vraag: U stelt dat het kennen van God voor de mens zeer beperkt is. Maar met onze zintuigen nemen wij toch niets dan God waar?

Antwoord: Dat is wel waar. Maar er bestaan voor u vele niet waargenomen dingen. Denk maar aan de andere sferen, andere stoffelijke werelden, bezielde samenscholingen van sterren.

Vraag: Maar een redelijk denkend mens zal tenminste in alles rond zich God zien.

Antwoord: Een dergelijk denken is niet redelijk, maar boven-redelijk. Wanneer de mens echter in alle dingen rond zich God ziet, zal hij in die God toch nog de werkelijke volmaaktheid niet kunnen ontdekken. Want het gehele beeld is nog te onsamenhangend, om ook maar enig beeld van volmaaktheid naar waarheid in jezelf te vormen. Zelfs deze houding is dus alleen een begin. Wanneer later de mogelijkheden worden uitgebreid door het steeds bewuster worden van de geest en dus het toevoegen van meerdere werelden aan de oorspronkelijk met stoffelijke zintuigen waargenomen wereld, krijgen wij enig inzicht op de inwerkingen die tussen de verschillende vlakken van bestaan mogelijk zijn. Eerst dan is het misschien mogelijk iets te beseffen van de ware goddelijke harmonie. Wij zien dan, hoe de krachten der natuur, de krachten van alle sferen en werelden, onmiddellijk reageren op hetgeen bv. in uw wereld gebeurt, evenals u - ook onbewust - zult moeten reageren op al hetgeen in die andere werelden en bereiken gebeurt. U kunt immers niet anders: de wet zegt, dat alle dingen één zijn in God. Erkenning van de volmaaktheid is dan ook afhankelijk van het kunnen beseffen en erkennen van deze relaties.

Vraag: Maar wij weten toch, dat alles in en uit God is?

Antwoord: Zeker. Maar laat ons daarbij niet vergeten dat de mens die leeft als mens, zich moeilijk voor zal kunnen houden bij het nuttigen van een biefstuk: hier eet ik nu een beetje van God, gebakken in een ander beetje van God. Dat is natuurlijk wel zo, maar vanuit menselijk standpunt is een dergelijke beschouwing absurd. Voor een mens is een biefstuk een stuk van een koe, of, wanneer het goedkoop wordt, een stuk van een paard die gebakken wordt in boter, margarine of olie. De mens definieert alle dingen die kenbaar zijn nu eenmaal in de eerste plaats onder de vorm, waarin zij zich aan hem vertonen. Het is hem onmogelijk dit geheel te identificeren met God. Als je een closetrol hebt meegebracht, zul je niet zeggen: hier heb ik een rol "God". Toch is het in feite zo. Want alles is energie.

Reactie: Alle energie - het enige in de ruimte wat is - is goddelijk.

Antwoord: Natuurlijk. Toch moeten wij oppassen dat ons gesprek niet te zeer goddelijk wordt, want dan bestaat het gevaar dat het uiteindelijk ontaardt in gezwam in de ruimte. Ik wilde alleen maar zeggen: Alle dingen zijn wel uit God, maar zolang je mens bent, kun je je dat toch niet voortdurend en volledig realiseren. De stoffelijke dingen horen daarvoor te veel bij de enige jou bekende manier van leven. Het is natuurlijk wel goed te zeggen dat alle dingen uit God zijn, maar alleen in de uitzonderingsverschijnselen is het u mogelijk, u dit werkelijk geheel te realiseren. Dit is juist een van de redenen die mij er toe brachten te zeggen, dat voor de mens het kennen van God beperkt is. Gewoonte stompt af, zeker wanneer wij over God na gaan denken. Het is haast onmogelijk, je steeds weer voor ogen te houden, dat alle, maar dan ook alle dingen uit God zijn, ook de meest zondige dingen, de meest onsmakelijke toestanden en voorwerpen.

Reactie: Dat is dan gebrek aan bewustzijn.

Antwoord: Neen. Het is het je realiseren van een voor jou vaste waarde in een goddelijke wereld, waarbinnen u op dit ogenblik in deze verhouding geprojecteerd bent en uw bewustzijn opdoet. Mijn argumenten zijn natuurlijk ook in zekere zin beperkt, dat geef ik graag toe. Maar juist wanneer wij over het Goddelijke bezig zijn, moeten wij toch zorgen, dat wij dit op een hoog plan blijven stellen. Het is nu voor ons vaak zo moeilijk, bepaalde dingen geheel met het goddelijke te associëren, dat wij m.i. beter doen eerst eens te proberen God te ontdekken in alle dingen, waarin Hij voor ons gemakkelijker te vinden is. Laat ons niet steeds weer met het moeilijkste beginnen en ons ook vooral voor ogen houden dat onze voorstellingen omtrent God en onze begrippen van zijn kracht altijd onvolledig zijn, tot wij de hoogste trappen van bewustzijn werkelijk bereikt hebben. Het is niet zo belangrijk in het heden dat wij God als zodanig volledig leren kennen. Belangrijk is, dat wij in dat deel der goddelijke schepping, waarin wij leven, de goddelijke werkelijkheid leren erkennen en het leven leren ervaren zoals God dit bedoeld heeft. Daar gaat het om. Het gaat om het werkelijke leven, het leven in de goddelijke werkelijkheid. Wanneer wij dit nu maar kunnen, dan mag dit misschien heel erg beperkt zijn - misschien 10% -. Een moment op de tien ten hoogste, dat je door de sluiers van waan heen kunt zien en de werkelijkheid begrijpen. Maar dat is precies voldoende, om te komen tot hogere innerlijke waarden, groter innerlijk erkennen en hoger leven.

Vraag: Om God te leren kennen moet je toch eerst erkennen dat Hij in jezelf leeft?

Antwoord: Ik zou hier al meteen kunnen opmerken dat de mensheid er mee begonnen is, zijn God buiten zich te zoeken. Het bewustzijn, dat daaruit voor de mensheid is voortgevloeid, is zo groot, dat hij zich nu de God in hem kan gaan realiseren. Een begrip dat zich op deze stofwereld steeds meer verbreidt. Het is dus duidelijk dat in het bewustzijnsproces het God erkennen belangrijk is, maar het buiten je, of in je, erkennen meer een kwestie van bewustwording is: hoe ver ben je gevorderd? Hoe verder je gevorderd bent, hoe meer je God in jezelf zult zoeken, omdat je daar de enige volledige kenbare waarde vindt en dus de alleen kenbare waarheid. Maar ik stel uitdrukkelijk: je kunt ook God buiten je zoeken, want God is overal. Omdat God overal is, zullen wij beginnend bij elk willekeurig beeld, elke willekeurige voorstelling, altijd tot God kunnen komen.

De mens begint God eerst te projecteren in voorwerpen, daarna in dieren en daarna in mensen. Pas, wanneer hij dat heeft gedaan, dus het Goddelijke in anderen heeft erkend, komt hij tot het erkennen van God in zichzelf. Maar in zichzelf God erkennen, dan komt hij tot het erkennen van de Goddelijke eenheid, de band die hem bindt met al het geschapene. Dat is een bepaalde cyclus van bewustwording.

Wanneer wij nu voorop gaan stellen dat het idee en het bewustzijn dat wij nu bereikt hebben, het beginpunt moet zijn, dan maken wij een grote fout. Want dan werpen wij daarmee alles terzijde wat er in ongekende aantallen van duizenden jaren door de mensheid op dit terrein bereikt is, door de geest in de mens. De bewustwording is niet begonnen met "God leeft in ons". De bewustwording is begonnen met een lichtende zuil op een altaar in een nevelachtige wereld, met daar rond wezens die eigenlijk nog dieren waren, die zich bij hun paringsdrang meer en meer bewust lieten leiden door de lichtende verschijningen. Zó is het begonnen. Daarom is dus het erkennen van God in jezelf een bepaalde en zeer belangrijke fase in het bewustwordingsproces. Het is het bewustzijn dat de mens voor het eerst zonder bemiddeling en zonder suggestieve ingrijping van buitenaf, een directe relatie met zijn God mogelijk maakte.

Dus met uitschakeling van priesterdom, dienende geesten en tussenschakels als heiligen, heilige boeken, openbaringen en profetieën e.d.

Het erkennen van God in jezelf op de juiste wijze betekent een openbaring van het Goddelijke in jezelf, de Goddelijke kracht in jezelf. De volmaaktheid is niet te verklaren. Maar de benadering en de verhouding tot het volmaakte is wel te verklaren. Dat is m.i. een definitie van het eigen standpunt, dat nooit voor allen kan gelden. Dat heb ik uitdrukkelijk een paar keer gezegd. Waardoor wij dus voor onszelf een visie krijgen óp, en een bewustzijn ván het Goddelijke. Dan geven wij toe dat het een deel is, dat het onvolmaakt is, vanuit ons standpunt. Ook al zie je de zon niet: één straal van de zon is al licht. Op deze manier schakelen wij dus datgene uit, waarvoor wij op de wereld zijn gekomen, het contact met de buitenwereld en de bewustwording door redelijke redenatie.

Wanneer wij op aarde leven, dan kunnen wij zeggen dat wij op ons gevoel afgaan. Maar is dat gevoel een zuiver gevoel, dat u op aarde kent? Uw gevoel is opgebouwd uit een groot gedeelte van menselijke waarden die onvolmaakt zijn. Alleen door aanvulling kunnen zij volmaakt worden. Daarom is het voor ons wel noodzakelijk, dat wij inderdaad de tussenschakels zoveel mogelijk wegvagen, maar toch komen tot een bewust erkennen van het Goddelijke en een redelijk erkennen van hetgeen dit ervaren van het Goddelijke voor ons inhoudt. Dat is voor de mens zeker noodzakelijk. Het is een deel van de bewustwording. God wordt kenbaar in het verschijnsel. God is in alle dingen, maar een erkennen van God in onszelf is de verklaring van alle verschijnselen en de realisatie van alle bestaansvormen.

Goedenavond.

ESOTERISCHE VERHALEN

Goedenavond, vrienden.

Nu zullen wij ons weer bezighouden met wat esoterie in een lichter genre. Dat is met esoterie erg moeilijk. Ik heb een stelletje dierenverhalen uitgezocht als gelijkenissen. Een mens is, zoals men wel eens zegt, een wildernis, waarin de tempel verborgen ligt..... In onszelf ligt ergens een kern van Goddelijke waarheid en van volmaaktheid. Maar wat er omheen zit, is soms zo'n doolhof, dat wij er haast niet door komen.

HET VARKEN

U hebt misschien wel die verhaaltjes gehoord, hoe het komt, dat het varken een krul in zijn staart heeft. Maar dit nu is de enig originele. Toen de Schepping begon, waren er dieren die elk voor zich bij God een speciale wens naar voren wilden brengen. Het is begrijpelijk dat ieder op zijn manier probeerde er zo fraai en zo sierlijk mogelijk uit te zien. De leeuw vroeg om een koninklijke dracht die zijn uiterlijk waardig zou zijn. De tijger maakte een grapje: "Ik voel mij als een gevangene in deze vergadering, geef mij maar zo'n pakje". En God, die Sing-Sing had voorzien, gaf hem toen een streepjespak. Maar het arme varken was weggelopen, want het zag overall heerlijke vruchten. Er waren vruchtbomen in het paradijs. Het varken zocht maar, en zocht maar, en snuffelde aan alle kanten en waar het maar een appel, of een peer, of wat anders vond, daar mummelde het en wrat het, zodat het al vet begon te worden voordat de eerste dag van de Schepping helemaal voorbij was. De eerste dag dan, dat er dieren geschapen werden.

Toen God bijna klaar was, zei Hij tegen zijn engel, die als schrijver fungeerde: "Kijk eens even, is er ergens nog een dier dat Ik nog niet bedacht heb?"

De engel keek rond zich en zei: "Ja, Heer, alleen het zwijn is niet geweest".

"Haal het dan gauw, want Ik heb er nu genoeg van. Het gaat avond worden. Ik wil ook gaan slapen."

De engel liep ijverig het paradijs in en greep daar het varken beet, en omdat hij het niet op een andere manier kon krijgen, deed hij het op precies dezelfde manier waarop de boeren het tegenwoordig ook doen: hij trok het aan zijn staart om het vooruit te krijgen. Omdat zo'n varkensstaat niet zo makkelijk vast te houden was, legde hij het met een slag om zijn vinger heen, en zo kwam hij met zijn gevangene voor God.

"Zo, heb jij geen belangstelling voor Mij?"

"Grrr". Het interesseert mij niet veel".

"Moet jij dan niets bijzonders van Mij hebben?"

"Ja, veel lekker eten".

"Zoals je bent, zo zal je blijven".

Maar omdat de engel nog steeds zijn vinger in die staart had, is die krul erin blijven zitten.

Hoe komt dat nu eigenlijk dat ik dit verhaal als een gelijkenis gebruik? Een mens ziet ook heel vaak heel begeerlijke dingen. De wildernis die rond ons heen ligt, is altijd het begeerlijke. Of je mens bent, of geest, je hebt altijd wel bepaalde interesses, die je aandacht zo sterk boeien dat je meent: God kan wel even wachten. Er zijn sommige mensen bv. zó verzetten op een bioscoop, dat als God klaar zou staan met de trompetten van het Laatste Oordeel naast hen, zij zouden zeggen: "God, kun je niet twee uur wachten, want de voorstelling gaat nét beginnen?" Andere mensen moeten nog juist even een nieuwe jurk kopen, of misschien nog even de laatste nieuwe anekdote aan een ander vertellen. Zo heeft ieder het zijne. Maar die begeerte - dat is de wildernis - waarin voor ons eigenlijk de tempel der waarheid verborgen ligt. Het ellendige is, dat wij nolens volens voor God worden gebracht. Wij worden elke keer met de ware Goddelijke kracht geconfronteerd. Dan zeggen wij tegen God: "Ja, laat ons nu maar". Dan zegt God tegen ons: "Zoals je bent, zo zal je blijven". Dan staan wij weer in het leven en dan moeten wij misschien weer incarneren.

Die wildernis van begeerte bergt in zich vele gevaren. Een van die gevaren is natuurlijk de slang. Het meest gevaarlijke voor de mens, die bewustwording zoekt en innerlijke waarheid, is wel het begeren dat goed wordt gepraat. Het is niet voor niets dat ze de slang als verleider in het paradijs hebben aangesteld. Maar toch is er nog iets over een slang te vertellen, namelijk:

HOE DE COBRA AAN ZIJN BRIL KOMT

De cobra was eens, als alle andere slangen, een heel gewoon kruipend wezen, dat overal onder de bladeren door en door de jungle heen, diep in de schaduw, zijn weg zoekt om soms een enkel ogenblik te zonnen wanneer er een steen aanwezig is, waarin hij zich heerlijk koesteren kan. Alle andere slangen namen daar genoegen mee, de cobra niet. Giftig en nijdig viel hij iedereen aan en vroeg zich op den duur af, waarom het leven zo eenzaam werd. Hij meende dat hij gezag moest hebben. Uiteindelijk besloot hij de hoge bergen op te klimmen - wat moeilijk genoeg is voor een slang - om daar in de haast verstijvende koude te zoeken naar de Goden die hem dan zouden geven het recht om mensen tot zich te trekken, het recht om wezens te biologeren, het recht om te heersen. Toen hij boven op de berg kwam, was er niet veel te zien. Hij was bijna zó verstijfd, dat Mozes hem als stok had kunnen gebruiken om voor de farao te demonstreren. Hij zat toen bij zichzelf te klagen: "Ach, wat ben ik toch een arme slang. Wat heb ik het verkeerd ingezien". Er kwam een engel voorbij, die het eigenlijk wel een beetje zielig vond. Hij ging aan de hemelse hofhouding vertellen, dat er een arme slang zo lag te klagen, ergens boven op de Mount Everest.

God zei toen: "dat wil Ik zien". Hij ging naar beneden toe en zei tegen de cobra: "Cobra, waarom lig je hier te klagen?"

"Heer, ik ben giftig. Ik ben sterk. Ik ben machtig. Niemand erkent mijn macht. Nu wilde ik de bergen opklimmen om tot de Goden te komen. En ziet, wat heb ik gevonden? Kou, die mijn gebeente verstijft, zodat ik hier sterven moet."

God kreeg een klein beetje medelijden en zei: "Cobra. Hier heb je een bril. Zet die op, dan kun je daar goed door zien. Dan zul je voortaan weten, wat je rechten zijn op de wereld en wat je plichten zijn."

De cobra, die heel gauw weer naar beneden kroop, dankte God en nam de bril heel goed bij zich. Maar hij vond dat eigenlijk niet zo leuk. Als hij moest vertellen, dat hij té bijziend was geweest, was zijn hele grootheid naar de maan geweest. Daarom heeft hij hem toen, als een soort onderscheidingsteken van God, op zijn kap gezet. Wanneer hij meent dat hij zijn grootheid tonen moet, dan zet hij zijn kraag op en toont zijn bril. En iedereen zegt, dat daarom de cobra de vorst der dieren is. Dat is niet waar... De cobra is bijziend, omdat hij zijn bril niet gebruikt.

Wij hebben ook in onszelf het idee dat wij uitverkoren zijn. Wij hebben zo de gedachte, dat voor ons de speciale taak in het leven is weggelegd en dat wij bijzonder goed, of bijzonder heilig moeten zijn en dat iedereen in de wereld dat vooral moet beseffen. Men moet weten, hoe wijs wij zijn, hoe sterk. En wanneer de wereld dat niet doet, dan vallen wij aan. Dan beledigen wij andere mensen, dan kwetsen wij andere mensen. Dan vragen wij ons af, waarom er een soort van vacuüm rond ons ontstaat. Misschien dat wij dan ook gaan klagen: God, hoe komt het nu eigenlijk? Dan zegt God: hier heb je een bril: oorzaak en gevolg. Alles, wat jij bent tegenover die wereld, zal die wereld tegenover jou zijn.... Dan zijn er mensen, die zeggen: "Ja, nu zie ik dat wel duidelijk, want ik heb hier een openbaring gekregen. Ik heb hier een Goddelijke wet gekregen". Weet u wat de meesten doen? "God heeft Zijn waarheid alleen aan mij geopenbaard. Daarom ben ik de meerdere." Dan zijn zij nog veel gevaarlijker en veel giftiger. Het is de trots die het gevaarlijkst is in de jungle der begeerte, die de mens verhindert om te komen tot de tempel van de Goddelijke waarheid.

In de tempels zijn ook mieren. Nu vraagt u zich misschien af, waarom de mier zo ijverig is. In zo'n tempel komen de mieren, tenminste in de Indische tempels, soms zelfs in de kerken van Europa. Dat is een verhaal uit de tijd, dat de mieren nog zelf nadachten; dat zij nog helemaal niet ijverig waren. Luie genieters van wat men noemt: de wereld. Zij zouden a.h.w. herboren de beste Napolitanen zijn geweest, die in een dolce far niente, in een heerlijke rust, het leven aan zich voorbij lieten glijden.

DE MIEREN

In de tijd dat de mieren nog voor zichzelf dachten, hadden de eerste mensen een grote tempel, waarin het licht van de verlichte geest, die God zond, zich openbaarde. Deze Godheid, sterk en groot, voerde de mensheid langzaam maar zeker naar dat punt van bewustzijn, waar zij zichzelf zouden leren kennen en in die zelfkennis zouden komen tot grote bereikingen. De mier, die zo maar wat rondlummelde, kwam op een goede dag aan die tempel, juist op het ogenblik dat er veel mensen naar buiten gingen. Omdat hij toch niets beters te doen had, zei hij: "Ach, het is buiten warm en binnen koel. Laat ik ook eens gaan kijken".

Zo zag hij daar die lichtende zuil en hij zag een mens, waartegen hij zei: "Wat is dit eigenlijk?"

"Dat is een zendbode van God, die ons vertelt, hoe wij moeten leven."

"Waarom ga je daar naar luisteren?"

"Omdat wij op deze manier uiteindelijk vrij kunnen worden, dat wij op deze manier tot God kunnen komen."

"En moet je daarvoor doen, wat een ander je zegt te doen", vroeg de mier, die een overtuigd anarchist was.

"Ja, wij moeten gehoorzamen aan de Goddelijke wet en wij moeten luisteren naar al hetgeen hij ons openbaart."

"Tjonge, tjonge, daar deugt niets van."

Toen hij wegging, dacht hij bij zichzelf: "Ik zou als mier toch ook wel een meerdere willen zijn".

Hij besloot uit wat zandkorreltjes een tempel voor zichzelf te bouwen. Maar wie bouwt met zand, rekent met de wind. Wie niet met de wind rekent, ziet zijn bouwsel ineen storten. Zo gebeurde het met de mier. Daarom werd hij hoe langer hoe driftiger en hoe langer hoe ijveriger. Zó ijverig, dat hij al zijn ooms, neven en nichten, ja, zelfs zijn meest verre relaties bij elkaar haalde en zei: "Wij moeten een tempel bouwen".

Het is nooit gelukt. Zo hebben de mieren uiteindelijk hun hollen gebouwd, waarin je hun tempel vindt, waarin ze de mier aanbidden, die de mier voortbrengt. Want dat alleen lijkt hun van groot belang. Zij zeggen: "Wij zijn de belangrijkste wezens der wereld, want wij zijn vrij". In feite hebben zij zichzelf geketend aan een idee dat hen zelfs geen inzicht geeft in Goddelijk Licht.

Mensen zijn soms ook heel ijverig. Niet iedereen krijgt het verwijt te horen: kijk naar de mieren, luiaard! Vandaar dat ik deze gelijkenis wel aardig vind om a.h.w. weer een aardige stelling te omschrijven.

Menige mens is zo druk bezig een tempel op te bouwen voor zijn idee van God, van zijn persoonlijke God, dat hij weigert om de grote tempel Gods binnen te gaan. Wanneer wij een esoterische bewustwording doormaken, dan kunnen wij dat niet alleen doen naar onze eigen God toe zonder meer. Er is een universele God, die in iedereen leeft en in allen. Het is die God, die u zult moeten erkennen, overal en te allen tijde. De grote tempel Gods is de natuur. In de natuur heeft God zijn wetten neergeschreven en in het gebeuren openbaart Hij zijn macht en zijn schoonheid. Maar de mens heeft gezegd: "Neen, ik wil een aparte tempel hebben. Een tempel voor mij". Zo heeft hij kerken gebouwd met torens, die als vingers naar de hemel wijzen misschien, maar waarin vaak de bekrompenheid en het onbegrip van de mens hem beletten verder te gaan op het pad der bewustwording. Het was hem nog niet genoeg en hij heeft gezegd: "Wij mensen zijn groot en machtig". Net als de mier heeft hij geprobeerd een tempel te bouwen. Hij noemt het dan misschien een raadsgebouw, of een rijksgebouw, of een bondsgebouw. In dat gebouw is hij gewichtig en belangrijk en hij beweert, dat hij de éne waarheid bezit. Maar buiten hem is de natuur.

Wanneer de mens allang niet meer leeft, komt de wind en hij slijpt de stenen af. De regen komt en hij spoelt het stof weg. Wat er uiteindelijk over blijft is een ruïne waarop het gras weer groeit en de schone groene kleur van de aarde doet herleven. Wanneer wij proberen om voor onszelf alleen iets te bereiken, dan zijn wij net als die mieren. Wij zullen ontzettend ijverig zijn, geestelijk en stoffelijk misschien. Maar in onze ijver zullen wij niets bereiken, wanneer wij dat ene grote vergeten: dat er ergens een God is en een Goddelijke stem, die niet slechts ons, maar allen leidt, dat er voor allen een gelijke Goddelijke waarheid bestaat, dat wij, hoe verschillend wij ook streven en denken, behoren samen te komen in die ene tempel, waarin God leeft, waarin God zich openbaart: de natuur.

Die arme mens komt er soms niet erg goed af. De dieren lijken handig. De dieren zijn eigenlijk niet veel anders dan schaduwen van de mensheid, tenminste in verhalen.

DE GULZIGE SPIN

De gulzige spin nodigde eens een paar vogels uit om bij hem op bezoek te komen. Hij meende dat een gemeenschappelijke maaltijd aangenaam zou zijn. De vogels dachten, dat het zo wel goed was.

De vogels kwamen bij meneer Spin en kwamen tot de ontdekking dat zij de maaltijd moesten vormen die meneer Spin zou gebruiken. Dat vonden zij natuurlijk heel erg treurig en begonnen te klagen. Waarop de spin zei: "Ja, maar ik heb jullie toch gezegd, dat jullie tot de maaltijd werden uitgenodigd. Heb ik iets gezegd wat niet waar is? Nu, beklaag je dan ook niet. Je had verstandiger moeten zijn." Er kwamen eens een paar vogels die handiger waren dan meneer Spin en zij kenden dat spelletje. Toen meneer Spin kwam om ze op te eten, hadden zij een groot stuk vliegenpapier. Meneer Spin met al zijn harige poten zat er aan vast en zat te worstelen en te trekken. De vogels keken, of er wat te eten was in het hol van de spin. Zij aten zich lekker dik en zeiden: "Meneer Spin, u wordt hartelijk bedankt" en zij gingen verder.

Bij ons gaat dat ook zo. De mensen als meneer Spin, proberen vanuit ieder datgene voor zich te verwerven, wat zij nodig hebben. Zij zeggen: "Kom, laat ons eens nadenken over filosofische problemen", dan gaan zij praten en praten en wachten, totdat de ander hen gevoed heeft met geestelijk voedsel, maar zij geven niets terug. Er zijn mensen, die zeggen: "Ja, maar, per slot van rekening, het is noodzakelijk dat je mij bijstaat". Zij komen voor die bijstand. Maar wanneer die ander iets vraagt, dan zeggen zij net als meneer Spin: "Ja, maar goed, dan had je na moeten denken, dan had je mij niets moeten beloven". Soms zijn er mensen die zo handig zijn als de vogels. Zij begrijpen dat het soms noodzakelijk is om een medemens alleen te laten, of wanneer dat niet gaat, hem buiten gevecht te stellen, om hem eenvoudig zijn eigen weg te laten gaan, maar te beletten, dat hij in hun eigen leven ingaat.

Als je doet aan esoterie en je wilt komen tot een innerlijke bewustwording, dan moet je automatisch eigenlijk de kant uitgaan van een zelfstandig bewustzijn, een zelfstandig leven. Je mag niemand je hulp weigeren. Je mag ook de uitnodiging om eens te praten zeker niet afslaan. Maar je moet zorgen dat het natuurlijk blijft. Je moet zorgen, dat je ieder ander die van jouw levenskracht zichzelf dik en vet maakt achterlaat met de teleurstellingen van het leven, met de gebroken idealen, of met de verkeerde voorstellingen. Als dat zou gebeuren, dan gaat je innerlijk bewustzijn achteruit, zover als het dan mogelijk is. Als ons teveel in het leven wordt genomen, doordat wij onvoorzichtig waren, doordat wij gegeven hebben a.h.w. op een conditio met zekere verwachtingen, dan komen wij altijd bekocht uit. Wanneer in het leven ons iemand vraagt om hulp, dan kunnen wij misschien deze meneer Spin een gave sturen voor zijn maaltijd. Wij moeten er niet zelf heen gaan met het idee, dat wij op zijn kosten kunnen souperen, want anders zijn wij het slachtoffer, dan blijft er niets over. De teleurstellingen, die een mens zichzelf veroorzaakt door van het leven te verlangen en te verwachten, zijn vaak de oorzaak van zijn geestelijke zwakheden en zijn grote zelfmisleiding.

Je kunt het beter een beetje optimistisch doen. Dan kom je natuurlijk terecht bij een andere bekende figuur, bij Broer Rabbit.

BROER KONIJN

Broer Konijn is een echte opgewekte snaak, die steeds allerhande streken uithaalt. Soms weer de andere kant uit... Broer Konijn had eens een keertje ruzie met Harm de wezel, met Jan de vos en nog zo'n paar van die illustere heren, en hij dacht een aardige truc uit. Hij trok ze steeds maar achter zich aan, totdat zij uiteindelijk terecht kwamen midden van een stel dorenhagen, waar broer Konijn wel de weg wist, maar niemand anders. Hij begon te dansen en te springen en hij zei: "Nu ben ik eindelijk van jullie af", en hij dook in een hol, waarin de anderen niet konden komen, naar hij meende, ging de uitgang buiten de dorenhag uit en lachte, zeggende: "Jullie, grote helden, jullie verscheurders. Wat wil je nu nog? Hier staat Broer Konijn. Ik trek mij niets van jullie aan. Ik ga mijn eigen weg." Hij vergat één ding, dat, waar hij een weg naar binnen kon vinden, anderen een weg naar buiten konden vinden. Zo gebeurde het een paar dagen later, dat plotseling de vos voor hem stond, de wezel achter hem en dat zij zeiden: "Broer Konijn, wil je goed zijn om ons vandaag op konijnenbout te trakteren?" Broer Konijn voelde er natuurlijk niet veel voor en hij is uiteindelijk ontsnapt. Hij is toch heel wat voorzigtiger geworden met de valletjes, waarin hij zijn tegenstrevers heeft gelokt.

Wij zijn soms ook erg optimistisch. Wij menen, wij zijn zó esoterisch geladen, wij voelen zó de juiste weg aan, als die anderen het ons lastig maken, dan parkeren wij ze ergens en dan trekken wij ons er niets van aan. Wat gaat het ons aan? Wanneer zij dan daar staan met hun eigen

zorgen, dan zeggen wij: "Jullie zijn ook eigenlijk gek. Kijk, hier sta ik. Ik ben vrij". En wij lopen weg. Tot vandaag of morgen dezelfde stoffelijke zorgen en ellende op ons eigen dak vallen. Tot vandaag of morgen dezelfde geestelijke problemen, die wij bij die anderen hebben uitgelachen, plotseling ons omringen en wij door diezelfde keten van waan heen moeten breken.

Zo, vrienden, kunnen wij in de esoterie ook wel eens een beetje te optimistisch zijn. Wij menen heel vaak dat wij ons bevrijden kunnen van de mensheid en al wat daarbij hoort. Wij menen dat, wanneer wij nu maar onze weg gaan in volledige zelfrechtvaardiging, al het andere achter zal blijven. Maar dat is niet waar, want alles wat wij proberen achter ons te laten, vinden wij steeds weer op onze weg vóór ons terug: moeilijkheden, problemen - ook stoffelijke - worden je niet gegeven om ze te ontwijken óf ze terzijde te schuiven met een gebaar: Dat is niets voor mij. Ook de stoffelijke problemen en zorgen worden je gegeven om ze te overwinnen, om er wijzer van te worden.

Wanneer broer Konijn zijn vijanden werkelijk had overwonnen door hen te overtuigen, dat het beter is, een jong worteltje te eten dan een wat ouder konijn, dan zou het ongetwijfeld beter zijn geweest. Maar zoiets doet hij niet. Daar is hij te lichtzinnig voor. Hij meent: Ik sta buiten de wereld.

De mens die hetzelfde meent, zal juist door deze houding, de moeilijkheden die hij meent te ontlopen, dubbel zwaar weer op zijn pad vinden. Het begeren dat hij vandaag terzijde werpt als voor hem niet belangrijk, zal hij morgen als een niet te weerhouden achtervolger in zijn gedachten terug vinden. Esoterie betekent wel degelijk leven, maar tevens een zonder te grote zelfzucht, of te grote onverschilligheid door het leven gaan. Er bestaat in deze zin ook een klein verhaal, het verhaal van

DE VOGEL KEERWEEROM

Ergens achter de wouden bij de zevende glazen berg woont een vogel, die niemand nog ooit heeft gezien. Want wanneer je zover komt, dat je de vogel misschien zou kunnen zien, dan keert hij zich om. Dan moet de mens die hem nabij is zich ook omkeren, staat als verloren in het grote woud en weet niet meer van waar hij is gekomen, of waarheen hij wilde gaan. U begrijpt wel, dat een dergelijk wonder door vele vorsten op de aarde hartstochtelijk werd begeerd. Voor die schat wilden zij wel een grote beloning geven.

Nu was er in die dagen ook een zevende zoon die door al zijn broers werd uitgelachen om zijn domheid. Deze, het plagen moe, besloot de wijde wereld in te trekken en de beroemde vogel keerweermom te gaan vangen. Toen hij in de nabijheid van de vogel meende te zijn gekomen, keerde hij echter zichzelf om. De vogel keerweermom vroeg zich toen natuurlijk af, wat er nu eigenlijk gaande was. Zij had zich immers nog niet 'omgekeerd', en nu deed die mens het toch al. Dus sloop de vogel een eindje dichtbij om de zaak te onderzoeken. De zevende zoon echter deed alsof hij niets bemerkte en keek in het rond, alsof hij zijn weg kwijt was. En de vogel keerweermom kwam dichtbij. De zevende zoon deed alsof hij dwaas was en sloeg zich tegen het hoofd als om te zeggen: Nu ben ik helemaal verloren. En vogel keerweermom was helemaal vlak bij gekomen en voelde zich veilig. Maar de zevende zoon keerde zich opeens weer om en greep de vogel bij de nek. De vogel was nu in handen van een mens gekomen. Draaien of niet, de betovering was gebroken, en niets hielp meer. Toen heeft de zevende zoon zo snel hij kon, de vogel naar zijn vorst gebracht, en deze heeft hem met vele rijkdommen beloond.

En de zevende zoon gebruikte zijn rijkdommen om naar avonturen te gaan zoeken. Hij doolde door vele landen en beleefde vele dingen. Op een keer echter ontmoette hij een tovenaars. Zij spraken samen en de zevende zoon vertelde, hoe hij aan zijn rijkdom was gekomen. Toen vertelde de tovenaars hem, dat de vogel keerweermom, die zich zo smadelijk door hem had laten vangen, een betoverde prinses was. De zevende zoon had medelijden toen hij bedacht dat deze prinses nu nog steeds opgesloten moest zitten in een gouden kooi. Zo vroeg hij de tovenaars of er niets aan te doen was. De wijze man keek in vele zeer oude boeken en deed zijn uitspraak. Alleen de mens die de vogel benaderde, ofschoon deze zich omkeerde, zou in staat zijn de betovering te verbreken. Dat was wel mogelijk, maar om aan de betovering zelf eerst te

ontkomen, mocht degene die de taak op zich wilde nemen, naar niets anders dan naar de vogel kijken vanaf het ogenblik dat hij deze begon te naderen.

De zevende zoon trok onmiddellijk naar zijn vaderland terug en sprak tot de vorst: heer, als grote gunst smee ik u, nog éénmaal de vogel keerweeom te mogen zien, en wel van dichtbij. Toen glimlachte de vorst en merkte op, dat zolang de vogel in zijn kooi zat, nog niemand er in geslaagd was de vogel van dichtbij te beschouwen.

Maar de zevende zoon herhaalde zijn verzoek en werd naar de tuin gebracht, waarin de gouden kooi was opgesteld. Aan de ingang van de tuin wachtte de zevende zoon nu net zolang, tot hij in de verte de veren van de vogel zag schemeren. Toen keek hij alleen nog hiernaar en zag niets anders meer. Rond hem stond het hele hof. Maar hij merkte hen niet op. Zonder op of om te kijken schreed hij op de vogel toe. 's Konings honden kwamen voorbij jagen en liepen hem haast van de been. Maar de zevende zoon keek niet op of om: hij zag alleen maar de vogel keerweeom. Uit het niet verscheen opeens een demon, grijsde hem aan en bedreigde hem. De zevende zoon keek niet op of om: hij keek alleen maar naar de vogel keerweeom. Voor hem lagen opeens alle schatten der aarde uitgespreid. Hij hoefde ze slechts te nemen, zo leek het. Maar de zevende zoon zag niet op of om: hij keek alleen maar naar de vogel keerweeom. Voor hem ontstond een wal van vuur, de grond was bezaaid met giftige slangen, uit de lucht kwamen dreigende draken. Maar de zevende zoon wendde zijn blik niet af. Hij zag alleen de vogel keerweeom. En de vogel keerweeom zag alleen nog maar naar de zevende zoon, keek, keek en keek. En draaide zich om. Maar de zevende zoon ging verder. Hij beroerde de spijlen van de kooi. Toen barstte er een onweer los, kort maar fel. De spijlen van de kooi werden uiteen gerukt en in de plaats van een vogel stond daar opeens een wonderschone prinses, want de betovering was verbroken, de kwelling was voor goed voorbij.

Die zevende zoon doet mij denken aan een esotericus. De esotericus probeert steeds de waarheid te vangen. Maar al te vaak wendt hij zich door leugen gedwongen van haar af. Hij moet leren zich ook zonder noodzaak soms van het streven naar waarheid af te wenden en te wachten, tot de waarheid tot hem komt. Als je altijd maar weer achter de waarheid aanjaagt, ben je op een dwaalspoor voor je het weet. Soms moet je weten te wachten, tot zich iets aan je openbaart. Dan heb je natuurlijk een waarheid te pakken. Maar je weet nog niet wat zij in feite betekent. Het duurt vaak heel lang voor je ontdekt, dat achter die waarheid een werkelijke levensinhoud verscholen ligt. En eerst wanneer je dan de moed op kunt brengen om, ondanks alle mogelijke consequenties, ondanks alle genietingen die je worden aangeboden, indien je haar wilt verloochenen, ondanks het onheil ook, dat je schijnt te bedreigen, die waarheid boven al te volgen, zal zij zich in haar ware wezen openbaren. Dan is deze waarheid vaak de sleutel tot een gelukkig leven. Net als de zevende zoon dus, want u zult wel begrijpen, dat hij met de prinses is getrouwd en volgens het verhaal sedert die dag lang en gelukkig geleefd heeft. Welk einde overigens wel spreekt voor het sprookjesachtige van het verhaal....

Zo. Ik hoop, dat u uit de verhalen die ik vertelde, iets duidelijk is geworden. Wij, met al ons streven naar openbaringen en bewustwording, doen het vaak allemaal zo zwaarwichtig. Wij stappen als zwaar vergeestelijkte olifanten door het leven en verbrijzelen de schoonheid die voor ons ligt. Of wij stormen als een dolgeworden neushoorn op ons doel af en denken niet eens aan de mogelijkheid dat wij ons doel wel eens voorbij zouden kunnen schieten. Beseffen niet, dat wij in een dergelijk geval niet eens kunnen overzien waar wij terecht zullen komen. Wij menen al te vaak, dat wij het wel weten en dat wij het wel kunnen doen en beheersen zwaar onze onbegrepen werkelijkheid.

Maar de werkelijkheid is niet zwaarwichtig, zij is lichtvoetig. De goddelijke waarheid is iets wat voortdurend voor je schijnt weg te vluchten. Het is iets wat je uit jezelf moet realiseren, om te kunnen komen tot een bereiken, een werkelijke bewustwording, een werkelijke levensinhoud. Pas wie dit bereikt, pas wanneer wij het geduld hebben op de waarheid te wachten, wanneer het nodig is, pas wanneer wij niet alleen de waarheid aanvaarden zoals zij zich op een gegeven ogenblik voordoet, maar durven zoeken naar haar werkelijke inhoud én betekenis, zal de kosmische waarheid kunnen beheersen en bereiken. En in de kosmische waarheid vindt ook de mens zijn zelfopenbaring. Dit is dan alles wat ik hierover te zeggen heb.

Ik hoop dat u zich niet verveeld hebt. Mijn doel is bereikt, wanneer ik u iets meer heb laten beseffen van de waarde van het lichte, het vreugdige, het vrolijke. Want daarin is vaak evenveel waarheid geborgen als in de zwaarwichtige beschouwingen en filosofieën.

Want de waarheid is Goddelijk Licht.

Goddelijk Licht is Vreugde.

Wie de waarheid vindt, vindt vreugde.

Wie de vreugde reeds in zich kent, staat dicht bij de waarheid.

Goedenavond, vrienden.